

Plan strategiczny dla Strategii Rozwoju Krakowa w zakresie obszaru strategicznego *Nowoczesna / inteligentna metropolia*

Opis warsztatów w zakresie obszaru strategicznego *Nowoczesna / inteligentna metropolia*

Warsztaty strategiczne przeprowadzono w dniach 12 i 20 maja 2014 r. w sali 303 Urzędu Miasta Krakowa. W trakcie obu spotkań warsztatowych Moderator (A. Noworól) przypomniał zaktualizowane: wizję i misję rozwojową miasta oraz czynniki SMART CITY, ukierunkowujące dalsze prace nad aktualizacją Strategii Rozwoju Krakowa (zwanej dalej **Strategią**). Przedstawił też „Metodykę prac w zespołach obszarowych w procesie aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa do 2030 roku” (określaną dalej jako **Metodyka**).

W czasie sesji warsztatowej, przeprowadzonej w dniu 12.05.2014 r. dyskusję poprzedzono przypomnieniem analizy SWOT dla obszaru strategicznego Kraków Metropolitalny, opracowanej w czasie prac nad diagnozą tego obszaru w 2013 r. Moderator przedstawił, w świetle współczesnej wiedzy o procesach przekształceń miejskich, jak tworzy się tzw. miejski obszar funkcjonalny (MOF) i jakie są tego konsekwencje dla prac nad Strategią. Pracując w zespołach, uczestnicy warsztatów określili problemy kluczowe oraz ich przyczyny i skutki. Z punktu widzenia dalszych prac nad Strategią, warto zanotować wyniki prac 2 z 3 zespołów:

- 1) Problem kluczowy „**Brak trwałej i realnej współpracy w KOM**”, czego przyczyny obejmują:
 - a) Brak świadomości elit i społeczeństwa,
 - b) Uwarunkowania prawne,
 - c) Strach przed utratą tożsamości w ramach jednego organizmu KOM;

Wśród skutków problemu kluczowego wskazano:

- a) Brak transportu metropolitalnego,
- b) Degradacja przestrzeni KOM,
- c) Nastawienie na konkurencję a nie kooperację w KOM.

- 2) Problem kluczowy „**Niewykorzystanie potencjału rozwojowego KOM**”, czego przyczyny obejmują:
 - a) Słabości transportu
 - b) Brak kultury współpracy w skali KOM

Wśród skutków problemu kluczowego wskazano:

- a) Niekontrolowany rozwój KOM,
- b) Dysfunkcyjność w sferach infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego.

Problem kluczowy opisany powyżej jako nr 2 - „Niewykorzystanie potencjału rozwojowego KOM” – ma charakter bardziej ogólny i – jako taki został skonfrontowany z dyskusją na kolejnym warsztacie. Pozwoliło to na sformułowanie ostatecznej wersji problemu kluczowego, ujętej w macierzy strategicznej (str. 3).

Kompletny protokół z sesji warsztatowej przeprowadzonej w dniu 12.05.2014 r., opracowany przez Urząd Miasta Krakowa, stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

W czasie sesji warsztatowej, przeprowadzonej w dniu 20.05.2014 r. dyskusję poprzedzono przywołaniem ustaleń warsztatu z 12.05.2014 r. (problemy kluczowe, ich przyczyny i skutki). Moderator przypomniał rekomendacje obszarowe, wynikające z prac nad diagnozą KOM: (a) Zintensyfikowanie relacji sieciowych, z innymi ośrodkami metropolitalnymi z kraju i Europy, a szczególnie z miastami Aglomeracji Górnośląskiej; (b) Przyjęcie nowego modelu rozwoju Krakowa w oparciu o działania zarządcze, uwzględniające metropolitalny wymiar interwencji; (c) Budowanie nowej tożsamości Krakowa w oparciu o zasoby (geofizyczne, przyrodnicze, ludzkie, kulturowe, gospodarcze) Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Następnie przedyskutowano w trybie plenarnym, sformułowanie celu strategicznego, odnoszącego się do obszaru strategicznego *Nowoczesna / inteligentna metropolia* (w brzmieniu zaproponowanym przez autora Metodyki¹). Wyniki plenarnej dyskusji, dotyczącej celu strategicznego, zachęcającej do jego nieznaczącej modyfikacji, zamieszczono w dalszej części niniejszego opracowania. Debatując w 4 zespołach, uczestnicy warsztatów zaproponowali dla uzgodnionego celu strategicznego: cele operacyjne oraz odpowiadające im działania. Zespoły koncentrowały się na następujących determinantach funkcjonowania KOM: innowacja / postęp naukowy, kultura, gospodarka i współpraca metropolitalna. Pierwsze trzy determinanty odnoszono głównie do relacji pomiędzy KOM a innymi obszarami metropolitalnymi Polski i Europy, czwartą determinantę („współpraca”) analizowano w kontekście relacji w obrębie KOM. W trakcie dyskusji podjęto szereg wątków, odnoszących się do także do identyfikacji problemu kluczowego, ukazując deficyty KOM w zakresie mobilności oraz usieciowienia nauki i gospodarki Krakowa.

Po przedyskutowaniu propozycji wszystkich zespołów, moderator poprosił o przesłanie dodatkowych uwag i obserwacji do dnia 23.05.2014 r. Do 4.06.2014 r. uwag takich nie przedstawiono, co pozwoliło na sformułowanie celów i działań oraz ich mierników².

Kompletny protokół z sesji warsztatowej przeprowadzonej w dniu 20.05.2014 r., opracowany przez Urząd Miasta Krakowa, stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

Poniżej przedstawiono propozycje: zmodyfikowanego problemu kluczowego, celu strategicznego i celów operacyjnych oraz macierz strategiczną dostosowaną do wymagań Metodyki. Propozycje te stanowią ekspercką interpretację wniosków z dyskusji plenarnych i prowadzonych w zespołach problemowych w czasie sesji warsztatowych w dniach 12 i 20 maja 2014 .

¹ „Kraków – europejska metropolia innowacji i postępu naukowego, gospodarczego, społecznego i kulturowego”.

² Przedstawione poniżej, w dalszej części niniejszego opracowania.

Cel strategiczny

Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury

Poniższy cel strategiczny oraz cele operacyjne odnoszą się wyłącznie do metropolitalnego wymiaru Strategii Rozwoju Krakowa. W celach operacyjnych zaznaczono wagę interwencji w innych obszarach strategicznych, lecz nie sformułowano konkretnych propozycji, pozostawiając to ekspertom odpowiedzialnym za inne obszary.

Cele operacyjne

- 1) Kraków – ośrodkiem intensywnych relacji sieciowych z metropoliami Polski, Europy i świata w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury,
- 2) Rozwinięte mechanizmy współpracy dla harmonijnego wykorzystania potencjałów obszaru metropolitalnego, jako miejsca działalności gospodarczej, aktywności kulturalnej i rekreacyjnej oraz mieszkalnictwa,
- 3) Krakowski Obszar Metropolitalny – strefą współpracy zarządczej i budowania nowej, wspólnej tożsamości metropolitalnej.

Matryca strategiczna

Wizja strategiczna	Kraków – nowoczesna metropolia tętniąca kulturą, otwarta, bogata, bezpieczna i przyjazna, dumna z historycznego dziedzictwa, współtworzona przez samorząd i mieszkańców.
Misja strategiczna	Misją Krakowa jest tworzenie inteligentnej metropolii, zapewniającej wysoką jakość życia, budowanie kreatywnej gospodarki, kształtowanie środowiska przestrzennego oraz rozwój kultury, poprzez współpracę podmiotów różnych sektorów oraz partnerskie współdziałanie samorządu i mieszkańców.
Obszar strategiczny	Nowoczesna / inteligentna metropolia

Kluczowy problem (skąd o nim wiemy, dlaczego jest ważny?)	Niewykorzystanie potencjału rozwojowego Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w odniesieniu zarówno do relacji zewnętrznych (z innymi metropoliami), jak i wewnętrznych (w obrębie KOM) Problem ujawnia się poprzez świadomość istniejących a niewykorzystanych potencjałów KOM w sferze kapitału ludzkiego, instytucjonalnego, kulturowego i przestrzennego			
Przyczyna problemu (krótki opis przyczyny, co wskazuje, że jest to faktyczna przyczyna a nie symptom, trwałość przyczyny itp.)	A	B	C	D
	Brak trwałej i realnej współpracy w KOM	Zbyt niski poziom mobilności w relacjach KOM z innymi ośrodkami oraz na terenie KOM	Dezintegracja środowiska naukowego (dublowanie badań naukowych, brak synergii w wykorzystaniu potencjału środowiska)	Niski poziom współpracy Nauka - Biznes - Władza
	Konsekwencja: - braku regulacji prawnych, wymuszających współpracę metropolitalną - braku kultury współpracy, związany z tzw. systemem kulturowym Polski (poziom kapitału społecznego, niska świadomość społeczna)			
Skutek problemu (po czym go rozpoznajemy, jaka jest jego skala, jak wpływa na realizację paradygmatu SMART CITY itp.).	W	X	Y	Z
	Niekontrolowany rozwój KOM i degradacja przestrzeni - niekontrolowana suburbanizacja / dysfunkcyjność planowania przestrzennego	Obniżenie poziomu przepływ, czyli szeroko rozumianej wymiany osób, towarów, kapitałów, informacji z innymi metropoliami Brak transportu metropolitalnego i ogólnie - dysfunkcjonalność w sferze infrastruktury	Zbyt niski poziom konkurencyjności środowiska naukowego na arenie krajowej i międzynarodowej	Zbyt niski poziom innowacyjności gospodarki KOM
Negatywny wpływ na:	Smart Environment Smart Mobility Smart Governance	Smart Mobility Smart Living	Smart People Smart Economy	Smart People Smart Economy

Cel strategiczny	Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury	
Cel operacyjny I	Kraków – węzłem intensywnych relacji sieciowych z metropoliami Polski, Europy i świata w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury	
	Opis celu	Cel powinien być realizowany poprzez wzmocnienie rozwiązań instytucjonalnych i infrastrukturalnych dotyczących współpracy osób i organizacji oraz wymiany: towarów, kapitałów i informacji – w skali krajowej, europejskiej i globalnej
	Działania konieczne do podjęcia dla realizacji tego celu	<ol style="list-style-type: none"> 1 Wspieranie wymiany i współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej lokowania w Krakowie instytucji ponadregionalnych: politycznych, społecznych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych 2 Poprawa stanu i rozwiązań w zakresie infrastruktury sprzyjającej mobilności: lotniczej, kolejowej, drogowej oraz rozwiązań dotyczących technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT)
Mierniki realizacji działań	<ol style="list-style-type: none"> 1 ilość nowych instytucji ponadregionalnych: politycznych, społecznych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych, które przeniosły się siedzibę na teren KOM, lub powołały do życia swoje delegatury 2 [2a] skrócenie czasu podróży do i z Krakowa do wybranych metropolii globalnych (Nowy Jork, Tokio lub Beijing), europejskich (Londyn, Paryż, Berlin, Moskwa), krajowych (Warszawa, Poznań, Wrocław, Trójmiasto, Katowice); [2b] odsetek użytkowników: osób i małych firm wykorzystujących Internet 	

Cel strategiczny	Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury	
Cel operacyjny II	Rozwinięte mechanizmy współpracy dla harmonijnego wykorzystania potencjałów obszaru metropolitalnego, jako miejsca: działalności gospodarczej i naukowej, aktywności kulturalnej i rekreacyjnej oraz mieszkalnictwa	
	Opis celu	Cel powinien być realizowany poprzez wzmocnienie rozwiązań instytucjonalnych i infrastrukturalnych dotyczących współpracy osób i organizacji oraz wymiany: towarów, kapitałów i informacji – w skali KOM
	Działania konieczne do podjęcia dla realizacji tego celu	<ol style="list-style-type: none"> 1 Animowanie międzysektorowej współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej tworzenia na terenie KOM oferty lokalizowania aktywności: gospodarczych, naukowych, społecznych, i kulturalnych 2 Animowanie międzysektorowej współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej integracji na terenie KOM aktywności: gospodarczych, naukowych i kulturalnych 3 Animowanie międzysektorowej współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej promowania metropolitalnych (wspólnych) aktywności: gospodarczych, naukowych, społecznych, i kulturalnych 4 Koordynacja polityki gmin KOM w sferze zagospodarowania przestrzennego, ukierunkowana na kontrolę suburbanizacji, poprzez ustalenia lokalizacji stref aktywności gospodarczej oraz terenów mieszkaniowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (głównie związaną z mobilnością, a tym – transportem zbiorowym) 5 Koordynacja polityki mieszkaniowej gmin KOM w sferze tworzenia zasobu mieszkań na wynajem w powiązaniu z infrastrukturą towarzyszącą (głównie związaną z mobilnością, a tym – transportem zbiorowym)
	Mierniki realizacji działań	<ol style="list-style-type: none"> 1 ilość nowych podmiotów gospodarczych, instytucji naukowych i imprez kulturalnych, które zostały zlokalizowane na teren KOM 2 ilość podmiotów gospodarczych, instytucji naukowych i instytucji kultury, które zdecydowały się na integrację organizacyjną 3 ilość imprez / festiwali / targów / konferencji gospodarczych, naukowych i kulturalnych zorganizowanych na terenie KOM przy współpracy więcej niż jednej gminy 4 ilość bilateralnych uzgodnień międzygminnych zawartych w sferze planowania zagospodarowania przestrzennego i uzgodnionych z Województwem Małopolskim, jako podmiotem ustalającym plan zagospodarowania przestrzennego województwa

		5 ilość mieszkań na wynajem z infrastrukturą towarzyszącą, które powstały w wyniku współpracy więcej niż jednej gminy KOM
--	--	---

Cel strategiczny	Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury	
Cel operacyjny III	Krakowski Obszar Metropolitalny – strefą współpracy zarządczej i budowania nowej, wspólnej tożsamości metropolitalnej	
	Opis celu	Cel powinien być realizowany poprzez wzmocnienie współpracy organów i urzędów administracji publicznej z terenu KOM
	Działania konieczne do podjęcia dla realizacji tego celu	<ol style="list-style-type: none"> 1 Podejmowanie decyzji odnoszących się do realizacji Celów Operacyjnych I i II, w trybie koordynacji działań jednostek samorządu terytorialnego z terenu KOM 2 Harmonijna współpraca w ramach Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, obejmująca 14 gmin działających w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na obszarze Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF) 3 Rozszerzenie aktywności Stowarzyszenia Metropolia Krakowska na wszystkie gminy KOM 4 Budowanie tożsamości metropolitalnej KOM poprzez realizację działań 1-2 niniejszego Celu Operacyjnego oraz działania integracyjne o charakterze kulturowym i sportowo-rekreacyjnym, obejmujące co najmniej 2 gminy z terenu KOM
	Mierniki realizacji działań	<ol style="list-style-type: none"> 1 ilość uchwał organów gmin z terenu KOM, które to uchwały zostały uzgodnione pomiędzy co najmniej 2 gminami z KOM 2 ilość uchwał organów gmin członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, które to uchwały zostały uzgodnione pomiędzy co najmniej 2 gminami z terenu KrOF 3 ilość gmin – członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska w roku 2030 4 ilość imprez o charakterze kulturowym i sportowo-rekreacyjnym, związanych z budowaniem tożsamości metropolitalnej, w przeprowadzeniu których uczestniczyły co najmniej 2 gminy z terenu KOM

Programy i projekty kluczowe	
Nazwa/Tytuł	Program wspierania relacji sieciowych Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego z metropoliami Polski, Europy i świata w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury
Przyporządkowanie do celu strategicznego/operacyjnego	Cel Operacyjny 1 Działanie 1
Krótki opis sposobu realizacji	Program obejmuje aktywności gmin KOM, a zwłaszcza Krakowa, związane z wzmocnieniem powiązań instytucjonalnych dotyczących współpracy osób i organizacji oraz wymiany: towarów, kapitałów i informacji – w skali krajowej, europejskiej i globalnej. Program dotyczy działalności lobbystycznych i marketingowych, w tym – promocyjnych, ukierunkowanych na pojawienie się na terenie KOM nowych, ponadregionalnych: instytucji politycznych, instytucji nauki i kultury oraz organizacji gospodarczych i przedsiębiorstw. Program ma na celu podniesienie rangi Krakowa na arenie międzynarodowej, a także ugruntowanie pozytywnego międzynarodowego wizerunku Krakowa i rozszerzenie tego wizerunku na cały obszar metropolitalny.
Potrzebne zasoby	Zasoby administracji publicznej (organów władzy publicznej i urzędów) oraz pozostałych partnerów
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> • Organy i urzędy administracji publicznej gmin i powiatów z terenu KOM • Samorząd Województwa Małopolskiego • Subregionalne Forum Terytorialne KOM, zorganizowane przez Samorząd Województwa Małopolskiego • Przedstawicielstwa (konsulaty) innych krajów w Krakowie • Międzynarodowe i krajowe organizacje naukowe i społeczne (gospodarcze), działające na terenie KOM • Zagraniczne przedsiębiorstwa, prowadzące działalność na terenie KOM • Przedsiębiorstwa krajowe (z dominacją kapitału krajowego) z terenu KOM, prowadzące działalność na rynkach międzynarodowych
Okres realizacji	2014-2030
Podział na etapy	Program jednoetapowy
Inne Informacje...	-

Programy i projekty kluczowe	
Nazwa/Tytuł	Program współpracy metropolitalnej
Przyporządkowanie do celu strategicznego/operacyjnego	Cel Operacyjny 2 Cel Operacyjny 3 Wszystkie działania wymienionych celów w aspekcie organizacyjnym, dotyczącym koordynacji interwencji gmin z terenu KOM
Krótki opis sposobu realizacji	Program powinien mieć charakter procedury ustalającej: <ul style="list-style-type: none"> - zasady współpracy, - środki prawne, - tryb formalnego uzgadniania działań przez organy gmin z uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> o funkcjonowania Stowarzyszenia Metropolia Krakowska o funkcjonowania Subregionalnego Forum Terytorialnego KOM, zorganizowanego przez Samorząd Województwa Małopolskiego - tryb włączania w proces decyzyjny innych podmiotów publicznych, gospodarczych i społecznych - tryb włączania w proces decyzyjny mieszkańców z terenu KOM, z wykorzystaniem instrumentów informacji, konsultacji i aktywnego uczestnictwa (partycypacji publicznej i społecznej)
Potrzebne zasoby	Zasoby administracji publicznej (organów władzy publicznej i urzędów)
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> • Organy i urzędy administracji publicznej gmin i powiatów z terenu KOM, współpracujących z samorządem wojewódzkim • Przedsiębiorstwa działające na terenie KOM • Organizacje naukowe i społeczne działające na terenie KOM • Mieszkańcy gmin z terenu KOM
Okres realizacji	2014-2030
Podział na etapy	Program jednoetapowy
Inne Informacje...	-